

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 9 лютого 2024 р. № 181

МЕТОДОЛОГІЯ

використання мов національних меншин (спільнот) України в населених пунктах, в яких традиційно проживають особи, які належать до національних меншин (спільнот) України, або в яких такі особи складають значну частину населення

Загальні положення

1. Ця Методологія визначає особливості використання мов національних меншин (спільнот) України в населених пунктах, в яких традиційно проживають особи, які належать до національних меншин (спільнот) України, або в яких такі особи складають значну частину населення (далі — населені пункти).

2. Ця Методологія розроблена відповідно до Конституції України, Європейської хартії регіональних мов або мов меншин 1992 року, Рамкової конвенції про захист національних меншин 1995 року, Законів України “Про забезпечення функціонування української мови як державної” та “Про національні меншини (спільноти) України”.

3. Використання мови відповідної національної меншини (спільноти) України в населених пунктах здійснюється на підставі рішення відповідної сільської, селищної, міської ради.

Використання мови національної меншини (спільноти) України в селі, селищі, місті, в якому особи, які належать до національної меншини (спільноти) України, згідно із статистичною інформацією безперервно проживають протягом останніх 100 років і становлять менше 10 відсотків загальної чисельності населення, здійснюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради у сферах суспільного життя, визначених цією Методологією.

4. Відповідна сільська, селищна, міська рада ухвалює рішення про використання на території відповідного села, селища, міста мови відповідної національної меншини (спільноти) України у сферах суспільного життя, визначених цією Методологією, з урахуванням можливості покриття витрат на використання мови національної меншини (спільноти) України.

5. У рішенні сільської, селищної, міської ради про використання на території відповідного села, селища, міста мови відповідної національної меншини (спільноти) України має бути визначено:

1) національну меншину (спільноту) України, чия мова використовується на території села, селища, міста;

2) мову (мови) відповідної національної меншини (спільноти) України, яка використовується на території села, селища, міста, за умови, що така мова є кодифікованою. Кодифікованою мовою є мова, для якої в Україні або в іноземній державі затверджено стандарти термінології, граматики, правопис;

3) сфери суспільного життя, в яких використовується мова відповідної національної меншини (спільноти) України, згідно з цією Методологією;

4) джерело коштів для покриття витрат на використання мови відповідної національної меншини (спільноти) України за кожною сферою суспільного життя, що здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України за окремою бюджетною програмою, коштів місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

6. Ця Методологія визначає такі сфери суспільного життя, в яких мови національних меншин (спільнот) України можуть використовуватися за рішенням сільської, селищної, міської ради:

1) надання топографічної інформації;

2) написання офіційних назв на табличках (вивісках) органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств;

3) комунікація з органами влади;

4) надання публічних послуг;

5) надання медичної допомоги;

6) поширення інформації для загального ознайомлення;

7) надання соціальних послуг громадянам похилого віку та особам з інвалідністю.

7. Відповідна сільська, селищна, міська рада може ухвалити рішення про використання мови національної меншини (спільноти) України у сферах суспільного життя, визначених пунктом 6 цієї Методології.

8. З метою забезпечення реалізації визначених цією Методологією прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, органи місцевого самоврядування, які ухвалили рішення про використання на території відповідного села, селища, міста мови відповідної національної меншини (спільноти) України, а також підприємства, установи, організації комунальної форми власності в межах своєї компетенції та у разі потреби можуть:

1) під час добору посадових осіб, працівників однією з кваліфікаційних вимог зазначати володіння мовою відповідної національної меншини (спільноти) України;

2) сприяти професійній підготовці посадових осіб, працівників щодо оволодіння ними мовою відповідної національної меншини (спільноти) України;

3) сприяти задоволенню заяв посадових осіб, працівників, які володіють мовою відповідної національної меншини (спільноти) України, про призначення їх на посади, пов'язані із здійсненням повноважень у сферах, визначених пунктом 6 цієї Методології, на підприємствах, в установах, організаціях, заяв про переведення на відповідну роботу або про переміщення.

Використання мов національних меншин (спільнот) України у сфері надання топографічної інформації

9. У населених пунктах на призначених для загального користування табличках, знаках, покажчиках географічних об'єктів, а також скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів та інших об'єктів топоніміки населених пунктів дозволяється дублювати назви мовою відповідної національної меншини (спільноти) України.

Дубльована назва об'єкта топоніміки розміщується праворуч або нижче від його назви державною мовою. Шрифт дубльованої назви не має бути візуально більшим за шрифт назви державною мовою.

10. У разі необхідності на підставі угод з іншими державами, враховуючи конкретне становище осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, замість дублювання, передбаченого пунктом 9 цієї Методології, поряд із назвою державною мовою дозволяється використання традиційних правильних форм написання назв географічних об'єктів, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топоніміки мовою відповідної національної меншини (спільноти) України.

11. Перелік топонімів і правильність написання їхніх назв, зокрема традиційні правильні форми написання назв, мовою відповідної національної меншини (спільноти) України визначаються органом місцевого самоврядування за результатами громадських слухань з урахуванням вимог законодавства про заборону пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, а також вимог законодавства про заборону виготовлення, поширення, публічного використання символіки російської імперської політики.

Використання мов національних меншин (спільнот) України у сфері написання офіційних назв на табличках (вивісках) органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств

12. У населених пунктах дозволяється на табличках (вивісках) дублювати офіційні назви органів місцевого самоврядування, комунальних

підприємств мовою відповідної національної меншини (спільноти) України.

Дубльована назва органу місцевого самоврядування, комунального підприємства розміщується праворуч або нижче його офіційної назви державною мовою. Шрифт дубльованої назви не має бути візуально більшим за шрифт назви державною мовою.

Використання мов національних меншин (спільнот) України у сфері комунікації з органами влади

13. У населених пунктах Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські, районні державні адміністрації (військові адміністрації), органи місцевого самоврядування за наявності посадових осіб, працівників, які володіють мовою відповідної національної меншини (спільноти) України, забезпечують можливість прийняття усних звернень мовою відповідної національної меншини (спільноти) України під час особистого прийому громадян.

Про забезпечення можливості прийняття усних звернень мовою відповідної національної меншини (спільноти) України під час особистого прийому громадян голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій (начальники військових адміністрацій) видають відповідне розпорядження.

Якщо вирішити порушені в усному зверненні питання безпосередньо під час особистого прийому неможливо, таке звернення розглядається у порядку, визначеному для письмових звернень. Письмова відповідь на таке звернення надається державною мовою.

14. У населених пунктах акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування поряд із державною мовою можуть оприлюднюватися на офіційних веб-сайтах таких органів у перекладі мовою відповідної національної меншини (спільноти) України. Такий переклад здійснюється з метою ознайомлення і не має статусу офіційного.

15. Особи, які належать до національних меншин (спільнот) України та не є одночасно особами, визначеними у статті 9 Закону України “Про забезпечення функціонування української мови як державної”, у дискусіях, які відбуваються під час засідань органів місцевого самоврядування, зустрічей з депутатами місцевих рад, посадовими особами місцевого самоврядування, під час інших заходів за участю депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування можуть використовувати (застосовувати) мову відповідної національної меншини (спільноти) України. У цьому випадку орган місцевого самоврядування або організатор такого заходу зобов’язаний забезпечити усний переклад (синхронний або послідовний) виступу такої особи державною мовою.

Використання мов національних меншин (спільнот) України
у сфері надання публічних послуг

16. У населених пунктах консультації суб'єктам звернень з питань отримання публічних послуг, суб'єктами надання яких є відповідні сільські, селищні, міські ради, у місцях, де здійснюється прийом суб'єктів звернень, можуть надаватися мовою відповідної національної меншини (спільноти) України, якщо вона є зрозумілою для сторін.

17. У населених пунктах результати надання публічних послуг, суб'єктами надання яких є відповідні сільські, селищні, міські ради, поряд із державною мовою можуть надаватися мовою відповідної національної меншини (спільноти) України, якщо:

1) рішення про надання публічної послуги або про відмову в її наданні ухвалюється автоматично;

2) переклад результату надання публічної послуги здійснюється автоматично за допомогою програмних засобів, які забезпечують автентичність перекладу. Такий переклад здійснюється з метою ознайомлення і не має статусу офіційного.

Використання мов національних меншин (спільнот) України
у сфері надання медичної допомоги

18. У населених пунктах на прохання особи, яка звертається за наданням медичної (реабілітаційної, фармацевтичної) допомоги чи послуги, мовою її персонального обслуговування може бути мова відповідної національної меншини (спільноти) України, якщо вона є прийнятною для працівників сфери охорони здоров'я.

Використання мов національних меншин (спільнот)
України у сфері поширення інформації для
загального ознайомлення

19. У населених пунктах інформація для загального ознайомлення (оголошення, зокрема ті, які містять публічну пропозицію укласти договір, покажчики, вказівники, вивіски, повідомлення, написи та інша публічно розміщена текстова, візуальна і звукова інформація, що використовується або може використовуватися для інформування необмеженого кола осіб про товари, роботи, послуги, певних суб'єктів господарювання, посадових, службових осіб підприємств або органів державної влади, органів місцевого самоврядування) дублюється мовою відповідної національної меншини (спільноти) України, крім випадків, визначених законодавством про державну мову.

20. У населених пунктах можуть використовуватися матеріали передвиборної агітації, виконані мовами відповідних національних меншин (спільнот) України та дубльовані державною мовою. Таке дублювання здійснюється за рахунок коштів виборчого фонду політичної партії (місцевої організації політичної партії), яка висунула кандидатів на відповідних виборах, або виборчого фонду кандидата, зареєстрованого для участі у відповідних виборах у порядку, встановленому Виборчим кодексом України.

Використання мов національних меншин (спільнот) України
у сфері надання соціальних послуг громадянам похилого віку та
особам з інвалідністю

21. У населених пунктах у будинках-інтернатах для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, утворених відповідними органами місцевого самоврядування, дозволяється надання соціальних послуг з догляду за відповідними особами, які належать до відповідної національної меншини (спільноти) України, з використанням мови цієї національної меншини (спільноти) України, якщо вона є зрозумілою для працівників інтернату.
